

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT SŁUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A 0531/198/25

Warszawa, 28 sierpnia 2025 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 4 sierpnia 2025 r. w sprawie obywatelskiego projektu ustawy o systemie oświaty oraz ustawy – Prawo oświatowe (RPW/21508/2025) informuję, że Związek Powiatów Polskich konsekwentnie nie wypowiada się w sprawach światopoglądowych, z tego względu w niniejszej opinii nie przedstawia stanowiska czy jest za przy przeciw zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby godzin religii w szkole. Niniejsza opinia dotyczy wyłącznie tych kwestii, które bezpośrednio mają wpływ na funkcjonowanie szkół prowadzonych przez powiaty. Ponadto zwracamy uwagę, że w dużej mierze projekt ustawy został oparty o przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach. Z uwagi na fakt, że rozporządzenie to pomimo zmiany otoczenia prawnego, w niemal niezmienionym kształcie obowiązuje od przeszło 30 lat, w opinii zwracam uwagę na te aspekty, które w ocenie ZPP powinny być zrewidowane przy pracy nad przeniesieniem tych przepisów do Prawa oświatowego.

1)

Art. 1 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42a ust. 4 Prawa oświatowego

„4. Uczniowie szkół wymienionych w ust. 1 uczęszczają na jedno z zajęć, o których mowa w ust. 1”.

Art. 2 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42e ust. 1 zd. 2 skreślić.

Uzasadnienie: Proponowany przez projektodawców przepis umożliwi sytuację, w której uczeń będzie uczęszczał zarówno na lekcje etyki jak i lekcje religii. Proponujemy, aby jednak był dokonywany wybór pomiędzy religią a etyką, w przeciwny wypadku może dojść do dezorganizacji pracy szkoły oraz do konieczności wprowadzania „okienek” pomiędzy lekcjami uczniów. Obecnie

szkoła może równolegle organizować lekcje religii i etyki odpowiednio dla uczniów zainteresowanych jednym lub drugim zajęciem. Po wprowadzeniu proponowanego przez projektodawców rozwiązania nie będzie to możliwe. Skreślenie w art. 42e ust. 1 zd. 2 jest konsekwencją uwagi do art. 42a ust. 4 Prawa oświatowego.

2)

Art. 2 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42a ust. 5 Prawa oświatowego

Proponuje się korektę przepisu w takim kierunku, aby zgoda obowiązywała w kolejnych latach szkolnych, jeżeli treść oświadczenia nie uległa zmianie. Obecnie brzmienie przepisu sugeruje, że szkoły corocznie będą musiały gromadzić tego typu oświadczenia. Ponadto zwracamy uwagę, że przepis może prowadzić do naruszenia art. 53 ust. 1 Konstytucji, zwłaszcza w przypadku uczniów którzy osiągnęli pełnoletność w trakcie roku szkolnego. Projektowany przepis sugeruje, że wyboru religii albo etyki dokonuje się raz w roku (na cały rok szkolny) ale sam wybór jednego z przedmiotów jest obowiązkowy. Powyższe oznacza, że uczeń pomimo iż nie będzie już związany wyborem dokonany przez jego rodziców nie będzie mógł dokonać zmiany przedmiotu w trakcie roku szkolnego, a nawet gdyby dopuścić takie sytuacje pojawi się wątpliwość z którego z przedmiotów zostanie wystawiona końcowa ocena. Wystawienie takiej oceny będzie konieczne z uwagi na fakt, że otrzymanie pozytywnej oceny końcowej ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych jest warunkiem koniecznym do ukończenia szkoły.

3)

Art. 2 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42c ust. 2 Prawa oświatowego

Sugerujemy rozważenie zmiany przepisów, w takim kierunku, aby skierowanie nie było wydawane w związku z zatrudnieniem w konkretnej szkole. Z punktu widzenia władzy kościelnej nie powinno mieć znaczenia w jakiej szkole osoba co do której zaświadczone, że posiada *missio canonica*, będzie prowadziła lekcje a z punktu widzenia dyrektora szkoły jest to o tyle istotne, że daje możliwość wyboru co do osoby, która ostatecznie zostanie zatrudniona w szkole oraz da możliwość szybkiego zatrudniania nauczyciela chociażby na zastępstwo.

4)

Art. 2 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42c ust. 3 Prawa oświatowego

Zwracamy również uwagę na konieczność analizy przepisu dotyczącego skutków cofnięcia skierowania na uprawnienia pracownicze wynikające z innych przepisów przy braku skutecznej ścieżki sądowej umożliwiającej pracownikowi kwestionowanie zasadności cofnięcia skierowania. Koliduje pomiędzy tym przepisem (analogiczna regulacja wynika z aktualnie obowiązującego rozporządzenia z 1992 r.) a innymi przepisami prawa pracy powoduje wnikanie szkół w spory pracownicze przed sądami pracy, których jedyną przyczyną jest wyłącznie cofnięcie skierowania przez właściwą władzę kościelną, która sporą tego sporu z prawnego punktu widzenia nie jest.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 6 Kart nauczyciela stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole na zasadach określonych w odrębnych przepisach. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2004 r. I PK 208/03 I PK 208/03, OSNP 2004, nr 23, poz. 401, wskazano, że przepis ten określa rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania jako obligatoryjny ("ulega rozwiązaniu") skutek, z mocy prawa, "w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole". Jeżeli zatem - czego kasacja nie kwestionuje - miało miejsce cofnięcie skierowania do nauczania religii dokonane "na zasadach określonych w odrębnych przepisach", to nie można zasadnie zakwestionować ustawowo określonego skutku tej sytuacji.

Przepis ten pomija zatem grupy pracowników podlegających szczególnej ochronie (kobiety w ciąży, pracownicy w wieku przedemerytalnym, pracownicy podlegający ochronie związkowej).

5)

Art. 2 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 42e ust. 3 Prawa oświatowego

Niezależnie od uwagi zgłoszonej w pkt 1 proponuje się w całości skreślenie tego przepisu. Sposób sporządzania świadectwa szkolnego jest materią typową dla aktu wykonawczego. Ponadto z rozporządzenia z 1992 r. oraz obowiązującego wzoru świadectw wynika, że w celu wyeliminowania ewentualnych przejawów nietolerancji nie należy zamieszczać danych, z których wynikałoby, na zajęcia z jakiej religii (bądź etyki) uczeń uczęszczał. Proponowane brzmienie przepisu spowoduje, że na podstawie świadectwa będzie możliwe do ustalenia na który z wybranych przedmiotów uczęszczał uczeń.

6)

Art. 3

Termin wejścia w życie ustawy datowany na 1 września 2025 r. jest nierealny. Ponadto zwracamy uwagę, na brak mechanizmów zabezpieczających samorządowy w zakresie otrzymania wzrostu potrzeb oświatowych na sfinansowanie kosztów wdrożenia ustawy.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka